

Łódź, dnia 20 czerwca 2023 roku

Pan
Marcin Janiak
Wójt Gminy Pęczniew

WK-602/21/2023

Na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1668), informuję Pana Wójta, że Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przeprowadziła doraźną kontrolę gospodarki finansowej w Gminie Pęczniew, w zakresie realizacji dochodów budżetowych¹. Kontrolą objęto zagadnienia z lat 2014 – 2019 w szczególności dotyczące nieprawidłowości wykrytych w ramach kontroli doraźnej przeprowadzonej przez Gminę Pęczniew w Samorządowym Zakładzie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Pęczniewie².

I.

Ustalono, że w wyniku kontroli doraźnej przeprowadzonej przez pracowników Urzędu Gminy w Pęczniewie, w okresie od dnia 15 marca do dnia 15 czerwca 2021 roku, w Samorządowym Zakładzie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Pęczniewie, zostały stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia noszące znamiona przestępstwa, w związku z tym Gmina zawiadomiła organy ścigania. Stwierdzone nieprawidłowości wynikały przede wszystkim z niedostatecznej kontroli ze strony Kierownika Zakładu oraz nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa, a także braku dostatecznych regulacji wewnętrznych i procedur kontroli wewnętrznej.

W ramach przeprowadzonej przez RIO w Łodzi kontroli doraźnej zostały zweryfikowane i potwierdzone wszystkie nieprawidłowości w Samorządowym Zakładzie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, ujawnione uprzednio przez pracowników Urzędu Gminy w Pęczniewie, w szczególności w zakresie: [1] braku lub niedostatecznych regulacji i procedur wewnętrznych oraz kontroli ich przestrzegania; [2] prowadzenia ksiąg rachunkowych Zakładu, w tym księgi głównej

¹ Czynności kontrolne przeprowadzone zostały w okresie 3 kwietnia 2023 roku – 24 kwietnia 2023 roku. Protokół podpisano w dniu 19 maja 2023 roku.

² Wystąpienie pokontrolne podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902), z ograniczeniami wynikającymi z art. 5 tej ustawy.

i ksiąg pomocniczych; [3] sporządzania sprawozdań finansowych Zakładu; [4] rozliczania inkasentów z wpłat za wodę; [5] prowadzenia akt osobowych; [6] braku dokumentacji źródłowej, co zostało opisane w protokole kontroli. Stwierdzono, że ustalenia poczynione przez pracowników Urzędu Gminy w trakcie kontroli przeprowadzonej w Samorządowym Zakładzie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Pęczniewie są rzetelne. Pracownicy Urzędu Gminy zbadali dostępną dokumentację źródłową, jednocześnie wskazując na istotne braki w tej dokumentacji. W trakcie kontroli RIO w Łodzi nie ujawniono nowej dokumentacji lub też nowych okoliczności, które wskazywałyby na konieczność ponownego badania ksiąg rachunkowych Zakładu czy też dokumentacji źródłowej, zgromadzonej w Urzędzie Gminy. Należy przy tym zwrócić szczególną uwagę na brak wprowadzenia przez kierownika Zakładu efektywnych i skutecznych procedur kontroli wewnętrznej w odniesieniu do badanych obszarów funkcjonowania jednostki, co polegało w szczególności na:

- braku określenia dla inkasentów opłat za wodę i ścieki obowiązków dotyczących sposobu i terminów rozliczania pobranych opłat;
- braku powierzenia właściwemu merytorycznie pracownikowi obowiązków związanych z rozliczaniem inkasentów;
- braku określenia w unormowaniach wewnętrznych standardu (procedury) rozliczania inkasentów z pobranych opłat;
- braku uregulowania w polityce (zasadach) rachunkowości reguł funkcjonowania poszczególnych programów stosowanych w procesie naliczania i pobierania ww. opłat i wzajemnych zależności tych programów;
- braku analizy ryzyka w zakresie funkcjonowania zakładu, w tym w odniesieniu do procesów pobierania opłat za wodę i ścieki – z wykorzystaniem inkasa;
- brak wewnętrznej kontroli w odniesieniu do procesów pobierania, ewidencjonowania i rozliczania opłat za wodę i ścieki.

W ocenie Izby, Gmina podjęła zasadne działania, które polegały przede wszystkim na: [1] skierowaniu zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do Prokuratury Rejonowej w Poddębicach i złożeniu zażalenia na postanowienie w przedmiocie umorzenia postępowania; [2] odsunięciu od obowiązków związanych z prowadzeniem ksiąg rachunkowych i ksiąg pomocniczych Zakładu osób, które mogły mieć związek z wykrytymi nieprawidłowościami; [3] przekształceniu zakładu budżetowego w jednostkę budżetową, w celu zwiększenia kontroli nad gromadzonymi dochodami i dokonywanymi wydatkami; [4] prowadzeniu obsługi finansowo księgowej Zakładu przez Urząd Gminy w Pęczniewie. Działania te należy ocenić jako pozytywne i skuteczne w zapobieżeniu dalszym nieprawidłowościom finansowym, które mogły mieć charakter przestępstwa. Dalsze ustalenia dotyczące skontrolowanych zagadnień wymagają zastosowania środków dowodowych, które nie przysługują inspektorom kontroli RIO w Łodzi (np. przesłuchanie świadków, opinia biegłego).

Odpowiedzialność za nieprawidłowości i naruszenia ponoszą pracownicy Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Pęczniewie oraz Kierownik Zakładu z tytułu nienależytego nadzoru nad pracownikami.

Z uwagi na podjęcie przez Gminę odpowiednich działań w związku z opisywanymi nieprawidłowościami, Izba nie formułuje wniosków pokontrolnych w powyższym zakresie.

Ryszard Paweł Krawczyk

Prezes RIO w Łodzi

(podpisane cyfrowo)

Do wiadomości:

1. Przewodniczący Rady Gminy w Pęczniewie,
2. Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Rady Gminy w Pęczniewie,
3. aa.

